

ПЕРСПЕКТИВИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

Зовнішня торгівля має важливе значення у формуванні тенденцій економічної динаміки України аграрного сектору, тому зусилля щодо її регулювання і надалі посідатимуть вагоме місце у системі заходів щодо подолання кризових явищ та посткризового відновлення економіки. Місце експорту в формуванні економічної динаміки є значним, а отже він має перетворитися на чинник структурної перебудови вже у коротко- та середньостроковій перспективах.

Аграрне виробництво є традиційною галуззю української економіки та, а в світлі останніх подій і найбільш перспективною у зовнішній торгівлі. Дослідження динаміки розвитку поставки агротоварів показали, що найбільше на європейський ринок Україна поставляє зернові, соняшникову олію і насіння соняшникових культур. Так, за інформацією Державної служби статистики, у 2016 році спостерігається зростання експорту сільськогосподарської продукції. Подібна тенденція збереглася і в 2017 році. За перше півріччя 2017 року експорт сільськогосподарської продукції склав 8,7 млрд. дол. США, що на 28,1 % більше ніж за аналогічний період 2016 року [3]. На тлі спадаючого обсягу загальної експортної виручки зростає частка сільськогосподарської продукції.

За останні роки частка продукції АПК у структурі експортної виручки України зросла з 26 % у 2012 році до 42 % у 2016 році. За перше півріччя 2017 року, частка сільськогосподарської продукції у структурі експорту України складає 42,2 %. Проте варто зазначити, що основу аграрного експорту все ще становить експорт сировини, а саме продукція рослинного походження – пшениця, кукурудза, ячмінь та соєві боби. За січень-червень 2017 року сумарна частка продукції рослинництва у структурі аграрного експорту України складала 49,3 % [1]. Необхідно також відзначити, що частка продукції АПК зростає не в наслідок розвитку та реформування галузі, а в результаті занепаду, в силу об'єктивних причин, інших експортоутворюючих галузей, таких як, хімічна промисловість, машинобудування та інше. Локомотивом нарощення аграрного експорту стало збільшення реалізації кукурудзи на 34,6 %, або на 553,7 млн. дол. США. Також, за результатами 2016 року Україна є світовим лідером з виробництва і експорту соняшnikової олії, подібна тенденція збереглася і в 2017 році. Зовнішні поставки соняшnikової олії зросли на 27 %, або на 498,3 млн. дол. США. Експорт зернових культур зріс на 614,1 млн. дол. США, а експорт насіння і плодів олійних культур – на 175,4 млн. дол. США (де ключове місце займають соєві боби). Експорт останніх у першому півріччі 2017 року порівняно з 2016 роком зріс на 33,5 %, або на 147,4 млн. дол. США [3]. Основним ринком збуту української сільськогосподарської продукції залишається ринок Азії, який дещо зменшив частку в структурі українського експорту у першому кварталі 2017 року до 42,5 %, з 45,2 % у першому кварталі 2017 року. На другому місці – країни ЄС, з часткою в 28,1 %, де головними партнерами є Іспанія, Нідерланди і Італія. Зовнішньоторговельний обіг між Україною та країнами ЄС, за підсумками січня-листопада 2017 року, збільшився на 31,1 %, або на 1,715 млрд. дол. США, порівняно з аналогічним періодом 2016 року, та склав 7,2 млрд. дол. США. При цьому, експорт аграрної та харчової продукції з України до країн ЄС зріс порівняно з 2016 роком на 38,2 %, або на 1,4 млрд. дол. США та становив 5,2 млрд. дол. США.

Що стосується імпорту, то основною групою країн-постачальників аграрної продукції до України є країни ЄС, котрі наростили свою частку в українському імпорті на 2 % більше у першому півріччі 2017 року порівняно з аналогічним періодом 2016 року. Основними

європейськими країнами-постачальниками виступають Польща, Німеччина і Франція. Україна нарощує імпорт з Польщі. Так, у першому півріччі 2017 року із зазначеної країни збільшились закупки на 17,6 млн. дол. США. Польща виступає одним з основних постачальників яблук, шоколаду і м'яса птиці. Також активно нарощується імпорт з Швейцарії (більше на 15,0 млн. дол. США у січні-червні 2017 року порівняно з аналогічним періодом 2016 року) і Франції (більше на 12,7 млн. дол. США) [2]. Швейцарія займає вагомую роль у поставках сигар і цигарок, а також солодових екстрактів, а Франція постачає до України в основному насіння соняшнику, кукурудзу і продукти для годівлі тварин.

Отже, Співробітництво з Європейським Союзом є одним із основних пріоритетів зовнішньоекономічної політики України, саме тому на даний час активно здійснюються заходи, які спрямовані на поглиблення співпраці між Україною та Європейським Союзом, зокрема, у сфері агропромислового комплексу. Реальні результати від здійснення зовнішньоекономічної діяльності, зростання показників товарообігу, умови, перелік та узгодженість позицій, визначених Угодою про зону вільної торгівлі надають можливість гнучкого регулювання торгівлі між Україною та ЄС через лібералізацію тарифних та нетарифних методів. Зміст та вимоги, закладені в Угоді про створення поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі полягають у поступовому скасуванні митних тарифів, безмитному доступу в рамках встановлених квот до аграрного ринку ЄС, проведенні повної гармонізації з європейськими вітчизняних законів, норм, стандартів і регламентів.

Список джерел:

1. Дудар В. Інтеграція аграрного сектору економіки України з Європейським Союзом у контексті функціонування зони вільної торгівлі / В. Дудар // Вісник ТНЕУ. – № 2. – 2015. – С. 7-17.
2. Зінчук Т. О. Проблеми адаптації аграрного сектору економіки до умов Угоди про зону вільної торгівлі Україна-ЄС / Т. О. Зінчук // Економіка АПК : міжнар. наук.-вироб. журн. – 2015. – № 5. – С. 79-87.
3. Основні показники зовнішньої торгівлі України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ucab.ua/ua/doing_agribusiness/zovnishni_rinki/osnovni_pokazniki_zovnishnoi_torgivli_ukraini. (дата 15.07.2017). – Назва з екрану.